

Mustafa Yeneroğlu'nun "TBMM 28. Dönem 4. Yasama Yılı Açılışı ve 3. Yasama Yılı Karnesi" Hakkında Basın Toplantısı (01.10.2025, TBMM)

Ekranları Başında Bizleri Takip Eden Saygıdeğer Vatandaşlarımız,

Çok Değerli Basın Mensupları,

Hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum,

Türkiye Büyük Millet Meclisi, bugün itibarıyla yeni bir yasama yılına başlamış bulunuyor. Yeni yasama yılının ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Sözlerimin hemen başında, geçtiğimiz yasama yılında kaybettiğimiz Meclis Başkan Vekili kıymetli ağabeyimiz Sırrı Süreyya Önder'i anmak istiyorum. Onun eksikliği, sadece ailesi ve sevenleri için değil, aynı zamanda ülkemizin ortak vicdanı için de büyük bir kayıptır.

Tekrar kendisini rahmetle anıyorum. Mekânı Cennet olsun.

Aziz Milletimiz,

Bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisi, toplumsal sorunların özgürce tartışıldığı, en doğru olanın arandığı, uzlaşma kültürünün egemen olduğu bir kurum olmaktan çok uzaktır.

Meclis, nitelikli kanun yapma, siyasi denetim, bütçe hakkı ve temsil işlevleri bakımından neredeyse tamamen işlevsiz haldedir.

İktidar, kuvvetler ayrılığını alenen reddetmektedir. Cumhurbaşkanı, Anayasa'ya aykırı olarak tüm yetkileri fiilen tek elde toplamış, "Devlet benim" anlayışıyla hem yürütme hem yasama hem de yargı konumuna yerleşmiştir. Böylece Türkiye, yalnızca demokratik hukuk devletinden, anayasal devlet vasfından değil, kanun devleti olma vasfından bile uzaklaşmıştır.

İçinde bulunduğumuz şartlar aslında uzun izahat gerektirmiyor. Fakat iktidar mensupları gerçeklikten o kadar kopmuş durumda ki, pembe tablolar çizmekten geri durmuyorlar. İşte bu nedenle onları, TBMM'nin geçtiğimiz yılki içler acısı karnesiyle yüzleştirmek istiyorum.

Değerli Arkadaşlar,

TBMM'nin geçtiğimiz yasama yılı performansını değerlendirmek için bazı veriler paylaşacağım. Bu veriler, Meclis'in karnesini bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır.

Geçtiğimiz yıl, iktidar ve muhalefet partileri toplamda 870 kanun teklifi vermiştir. Ancak AK Parti dışındaki partiler tarafından verilen hiçbir teklif Genel Kurul gündemine alınmamıştır.

Kabul edilen 32 kanundan 7'si uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına, 2'si bütçeye ilişkindir. Geriye kalan 23 kanunun 19'u ise torba kanun olarak çıkarılmıştır.

Yani iktidar, geçtiğimiz yıl da "torba kanun" uygulamasından vazgeçmemiştir. Bu torba kanunlarla onlarca farklı kanunda yüzlerce değişiklik yapılmış, toplumun hayatını doğrudan etkileyen düzenlemeler, milletvekillerine sağlıklı müzakere imkânı verilmeden ve dolayısıyla kanunlar nitelikli bir hale getirilmeden alelacele meclisten geçirilmiştir.

Birden çok alanda ve sayıda kanunda düzenleme öngören söz konusu kanun tekliflerinde yer alan düzenlemeler, tek bir ihtisas komisyonunda etraflıca değerlendirilmeden, nasıl olsa çoğunluğum var, bildiğimi okurum anlayışı ile aşırı süratle ve kalitesiz bir şekilde kanunlaştırılmaktadır.

Tabi burada asıl temel sorun, torba kanun uygulamasının bu kadar sıradanlaşması; zira torba kanun uygulaması yasaların öngörülebilirliğini de ciddi biçimde zedelemektedir. Bu yöntem, hukuki güvenlik ilkesini sarsmakta; sık sık yapılan değişiklikler yasaların bütünlüğünü de yok etmektedir.

Sonuçta ortaya çıkan tabloda iktidar, yasamanın temel mantığına aykırı olarak milletvekilleri tarafından hazırlanmayan ve hatta içerikleri milletvekillerinin çoğu tarafından bilinmeyen torba kanunları meclisten geçirmekte, milletvekilleri adeta katip görevi yapmakta.

Geçtiğimiz yıl çıkarılan kanunların mecliste ortalama kanunlaşma süresi 20 gün olmuştur. Fransa’da bu süre ortalama 305 gün, Birleşik Krallık’ta ise 294 gündür. Türkiye’de ise ortalama 20 gün. Bu süreler, kanun yapma sürecinin ülkemizde ne kadar özensiz ve denetimsiz biçimde yürütüldüğünün en somut göstergesidir.

Toplumsal düzeni kuracak olan, milletin günlük hayatına etki edecek olan kanun koyma görevini böylesine özensiz, böylesine baştan savma yapan bir Meclis; yaptığı kanunlarla da sorunlarımıza çare bulmaktan daha fazla yeni sorunlar üretir.

Bir örnek vermek istiyorum: İklim Kanunu. Böylesi önemli bir kanun teklifi, 21 Şubat’ta Meclis’e sunulmuş, 26 Şubat’ta komisyondan geçirilmiş, hemen Genel Kurul’a getirilmesi planlanmış ancak tepkiler nedeniyle *“uzlaşa sağlanıncaya kadar ertelendi, komisyonda tekrar görüşülecek”* denilmiştir.

Ancak Meclis’in son haftalarında birdenbire tekrar gündeme getirilmiş; alelacele görüşmeleri tamamlanmıştır. Yani bu kadar önemli bir kanunun görüşülme süresi toplanız 20 saat bile değildir.

Başka bir örnek, meşhur yargı paketlerinden 10’uncusu.

Büyük umutlar ve aylarca vaatlerde bulunuldu. 29 Mayıs’ta Meclis’e sunuldu, sonra ne oldu? Hem umutları karşılamadı, boş çıktı hem de 31 Mayıs’ta yangından mal kaçırırcasına Adalet Komisyonu’nda bir günde görüşülüp kabul edildi.

4 Haziran’da ise Genel Kurul’a gelerek, sadece bir günde Genel Kurul’dan geçirildi. Toplamda Meclis’e sunulması ve kabulü arasında 6 gün var.

Şimdi soruyorum: Bu mu millet iradesini temsil eden Meclis?

Bu mu ciddi bir yasama faaliyeti?

Bu kadar hayati meselelerin gerçek anlamda tartışılmadan, toplumun sesi duyulmadan, sivil toplum ve uzmanlar dinlenmeden, kamuoyunda anlaşılması ve katkıda bulunulması beklenmeden; yani belli bir demokratik olgunluğa kavuşturulmadan yasalaştırılması, demokrasinin özüne aykırıdır.

Kıymetli Basın Mensupları,

Meclis’in iktidarı denetleme yetkisi neredeyse yok denecek düzeydedir.

Sadece şu bir örnek bile yeter:

Vatandaşlarımız, 28’inci Yasama Döneminde, 24 Haziran 2025 itibarıyla TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna 7.939 bireysel başvuru yapmıştır. Bu rakam, vatandaşlarımızın en temel hak ihlallerini çözüm için Meclis’e taşımak zorunda kaldığını göstermektedir. Ancak üzülmekle ifade etmeliyim ki, Meclis bu başvuruları etkili bir şekilde değerlendirecek kurumsal ağırlığını ve denetleme gücünü çoktan kaybetmiştir.

Zaten bu kadar talebin olduğu İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, alt komisyonlar hariç, üçüncü yasama yılında sadece iki kere toplanmış, koskoca bir yılda iki kere, o da üye seçmek için,

Niye toplanmıyor biliyor musunuz?

Ülkenin utanç verici insan hakları gerçeğı ile yüzleşmemek için!

Milletin meclisinin, milletimizin gerçek gündeminden ne kadar kopuk olduğunu sadece bu örnekten anlayabilirsiniz.

Değerli Vatandaşlarımız,

Milletvekilleri, 28. Yasama Döneminin 3. Yasama Yılında 17 bin 154 yazılı soru önergesi vermiştir. 15 günlük anayasal cevap süresi içinde cevaplanmayı bekleyen 3 bin 411 tane önergeyi çıkarttığımızda bu sayı 13 bin 743'e düşmektedir.

Peki bu önergelerden kaç tanesi Anayasa'nın öngördüğü sürede cevaplandırılmıştır? Sadece 1 bin 506.

Süresi geçtikten sonra verilen cevap sayısı ise 7 bin 472'dir. Ve ne yazık ki, tam 4 bin 762 yazılı soru önergesi hiç cevaplanmamıştır.

Sayılardan daha önemlisi, soru önergelerine verilen cevapların büyük çoğunluğunun gerçek anlamda bir "cevap" niteliğı taşımasıdır. Çoğu Bakanlık, milletvekillerinin somut ve ayrıntılı sorularına ya hiç yanıt vermemekte ya da sırf "cevaplandırılmış" görünsün diye yüzeysel, alakasız, basın bülteni veya mevzuat maddesi hatırlatmasından ibaret içeriklerle geçiştirmektedir.

Bu tablo, milletvekillerinin Anayasa ile TBMM İttüzüğü'nden doğan denetim yetkilerini fiilen kullanmalarını engellediğı gibi kamuoyunun bilgi alma hakkını da ihlal etmektedir.

Demokrasilerde hesap verme kültürünün ne denli ciddi bir mesele olduğuna ilişkin bir örnek vereyim: 2010 yılında Japonya Adalet Bakanı Minoru Yanagida, parlamentoda milletvekillerinin sorularını yanıtlarken yalnızca iki tür cevaba ihtiyaç duyduğunu, bunların "*Belirli konularda yorum yapmam*" veya "*Konuyla, yasalar ve kanıtlar temelinde ilgileniyoruz*" şeklinde olduğunu ifade etmesi üzerine, muhalefet milletvekilleri, Bakanı görevini hafife almakla, parlamentoya saygısızlık yapmakla suçlamış; oluşan yoğun tepki sonucunda Yanagida istifa etmek zorunda kalmıştı.

Türkiye'de ise benzer durumlar sıradan zaten, dolayısıyla bırakınız istifayı, üzüntü duyma ve hatta sorumluluk üstlenme akıllarına dahi gelmiyor. Meclis Başkanlığı da bu konuda bir tedbir alamamaktadır. Bu durum, yalnızca vatandaşın temsilcisi olan milletvekillerinin iradesini değil, Meclis'in itibarını da zedelemektedir.

Böylece kağıt üzerinde en etkili denetim mekanizması olan soru önergesi, fiiliyatta neredeyse yok hükmündedir.

Soru önergelerini en fazla yanıtsız bırakan bakan, İçişleri Bakanı.

İçişleri Bakanı, kendisine yöneltilen 2.323 soru önergesinden sadece 67 tanesini Anayasa'nın öngördüğü 15 gün içinde cevaplamıştır. 1.153 önergeyi ise hiç cevaplamamıştır.

Adalet Bakanı ise, 2 bin 115 soru önergesinden sadece 77 tanesini süresinde cevaplamıştır. 1.060 önergeyi ise yanıtsız bırakmıştır.

Düşünebiliyor musunuz? Anayasa'nın 98'inci maddesi yürütmeye Meclis karşısında hesap verme yükümlülüğü yüklerken, kurallara herkesten daha fazla uyup örnek olması gereken bakanlar bu kurala uymamaktadır.

Bu kural tanımazlık anlayışı doğal olarak topluma da kötü örnek olmaktadır. Sokakta hukuka uymama alışkanlığı nasıl yaygınlaşıyor diye düşünenleri yasamanın ve yürütmenin içine düştüğü bu hali görmeye davet ediyorum.

Ülkeyi yönetenler Anayasa'ya uymuyorsa vatandaşlar neden yasalara uysun sorusuyla iktidar samimiyetle yüzleşmeli!

Değerli Arkadaşlar,

Evet, soru önermeleri böyle, peki araştırma önermeleri ne durumda?

Bu yasama yılında 10 adet araştırma önermesi kabul edilmiş. Bunlardan sadece bir tanesi, o da iktidar partisinin milletvekilleri Genel Kurulda olmadığı bir ana denk geldiği için, muhalefetin bir önermesi- Yeniyol grubunun- iktidarın iradesi dışında kabul edilmiş oldu.

Kıymetli Arkadaşlar,

Buraya kadar anlattıklarım, yasama sürecindeki aşırı sürat ve nitelik kaybının geneliyle ilgiliydi. Ancak bu tabloyu yalnızca teknik bir usul sorunu olarak görmek yanıltıcı olur. Çünkü burada söz konusu olan, doğrudan milletimizin geleceğini, günlük yaşamını, yaşam çevresini ve ekonomisini şekillendiren hayati kararlardır. İşte bu nedenle, yaşanan sorunun toplumsal hayata nasıl yansıdığını en çarpıcı biçimde gösterecek somut örnekler vermek istiyorum.

Geçtiğimiz yasama yılında bunun en üzücü örneklerinden biri, zeytinlik alanlarının madencilik faaliyetlerine açılmasını öngören kanun teklifi olmuştur. Kanun teklifi, ne yazık ki iktidar çoğunluğunun oylarıyla kabul edilmiş ve yasalaşmıştır.

Muğla Belediyesi'nin açıklamasına göre, 57 köy, 820 bin zeytin ağacı tehlikede, 15 Eylül sabahı, kolluk kuvvetleri eşliğinde bölgede zeytin ağaçlarının sökülmesi için çalışmalar başlamış bulunuyor.

Zeytin ağacı bu toprakların en kadim tanığıdır. Köylülerimiz, çevreciler, bilim insanları, gençlerimiz, çocuklarımız... Hepimiz biliriz ki zeytini yok etmek, yalnızca bir ağacı değil, bir geçim kaynağını değil, bütün bir kültürü, bir medeniyet hafızasını yok etmektir.

Ancak iktidar, kısa vadeli enerji ihtiyacını gerekçe göstererek binlerce zeytin ağacını gözden çıkarmış.

Oysa yürürlükteki 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı Kanunu çok açıktır: Zeytinlik alanlarına üç kilometreden daha yakın mesafede zeytin ağaçlarının gelişimini engelleyecek hiçbir tesis kurulamaz. Bu açık yasa hükmü, torba kanun mantığıyla delik deşik edilmiş, yalnızca belli şirketlere özel bir düzenleme yapılmıştır. Bu durum hem kanunların genelliği ilkesine hem de anayasal eşitlik ilkesine aykırıdır.

Üstelik kabul edilen düzenleme, Anayasa'nın birçok maddesini de çiğnemektedir.

Bu yasa, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'ın geçmişte verdiği iptal kararlarına rağmen çıkarılmıştır. Yargı, defalarca "*üstün kamu yararı olmadan zeytinliklere maden izni verilemez*" demiştir. Ama iktidar partisi hukuku değil, kamu yararına aykırı olarak kişisel zenginleşmeye odaklı çıkar gruplarını dinlemiştir.

Bu anlayışla zeytinlikleri madenciliğe açan bu düzenleme, sadece ekolojik bir tahribat değil, aynı zamanda yasama yetkisinin kötüye kullanılmasını da gösteren somut bir örnektir.

Benim de imzacısı olduğum Cumhuriyet Halk Partisi tarafından açılan iptal davası, bu düzenlemenin Anayasa'ya aykırılığını ortaya koymak için önemli bir adımdır. Dilerim Anayasa Mahkemesi, geçmiş içtihatlarıyla uyumlu bir şekilde bu hükmü bir an evvel iptal eder ve hem doğaya hem de Anayasanın üstünlüğüne sahip çıkan bir karar verir.

Kıymetli Basın Mensupları,

Kanunların nasıl çıkartıldığına diğer bir örnek de geçtiğimiz yasama yılında kabul edilen, Diyanet'e "uygun görmediği Kuran meallerini toplatma ve internetten kaldırma yetkisi" veren düzenlemedir. İktidar partisinden milletvekillerinin büyük çoğunluğunun yasadan haberi bile yoktu. Buna rağmen onların oyları ile yasa Meclis'ten alelacele geçirilebildi.

Aziz Milletimiz,

Yasama yetkisinin çıkar gruplarına hizmet eden düzenlemeler için kötüye kullanılması, yüksek yargı kararlarının hiçe sayılması ve Meclis'in adeta yürütmenin kâtibi konumuna indirgenmesi, yasamanın kurumsal vicdanını zaten zedelemişti. Fakat bundan çok daha ağır olan bir gerçek var, Meclis, milletin en yakıcı ve en insani sorunları karşısında sorumluluğunu yerine getirememektedir.

Geçtiğimiz yasama yılında tam 114 birleşim yapılmış, yüzlerce saat mesai harcanmıştır. Ancak bu büyük emeğin tek bir damlası dahi, milletin en temel geçim derdine, yani derinleşen yoksulluğa derman olmamıştır. Meclis'in önünde duran onlarca torba kanun görüşülmüş, yüzlerce düzenleme geçirilmiştir. Ama bu çalışmaların arasında, yoksullukla mücadeleye yönelik somut, kapsamlı, sürdürülebilir bir adım bulmak imkansızdır.

Türkiye, bugün OECD ülkeleri arasında kişi başına en düşük Gayrisafi Yurt İçi Hasılaya (GSYH) sahip ülke konumundadır. Gıda enflasyonunda Türkiye açık ara tüm dünyanın önündedir. Çarşıya, pazara, market raflarına her gün zam gelmektedir.

Gıda fiyatlarındaki dolar bazlı artış yüzde 81 olmuş, gelir artışı ise bunun çok gerisinde kalmıştır. İşçi, memur, beyaz yakalı aldığı maaşla ay sonunu getirememektedir.

Zengin daha zengin, yoksul daha yoksul olmuştur. Orta direk kırılmış zenginle fakir arasındaki makas utanç verici boyutlara varmıştır.

Bir kafede kahvaltıya kişi başı binlerce lira harcayabilen, en lüks marka kıyafetler giyip en pahalı arabalara binen küçük, mutlu bir kesim varken, sayıları gün geçtikçe artan dar gelirli vatandaşlarımız için artık bir simit ile bir çayın fiyatı bile günlük bütçeyi zorlar bir hale gelmiştir. Büyükşehirlerde en temel gıda ürünleri bile, asgari ücretlinin sofrasında lüks sayılmaktadır.

Değerli Vatandaşlarımız,

Türkiye İstatistik Kurumu'nun "İstatistiklerle Aile" raporuna göre Türkiye'deki hanelerin yüzde 21,2'si yoksulken, geniş ailelerden oluşan hane halklarında yoksulluk oranı yüzde 26,9'a kadar yükselmektedir. Her 3 hane halkından 1'i kötü ve sağlıksız barınma koşullarında yaşıyor, yüzde

31,3'ü kötü barınma (sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçevesi vb.) koşullarında yaşamını sürdürmeye çalışıyor.

OECD'nin yayınladığı "Hayat Nasıl?" 2024 yılı raporuna göre, ülkemizdeki 15 yaşındaki öğrencilerin yüzde 20'si yeterli parası olamadığı için haftada en az bir gün hiç yemek yiyememektedir. Her 5 çocuktan 1'i okula aç gitmektedir.

Alt gelir grubunu teşkil eden toplumun yüzde 21'i evladına mont alacak, kışın bot alacak parayı denkleştiremez hale gelmiştir.

Kokain partilerinde kafayı çeken siyasetçi çocukları bir yanda, demokratik bir gösteriye katıldığı için bursu kesilen, üniversiteden atılan, işinden edilen yoksul gençler bir yanda.

Nüfuz ticareti ve kamu imkanlarıyla ihaleden ihaleye koşan; 20'li yaşlarında milyonlarca dolarlık şirket sahibi olan devlet yöneticisi çocukları bir yanda; burs bulamadığı için okulu bırakan, daha 14 yaşında oto sanayide çalışan, sokakta kağıt toplayan çocuklar bir yanda.

Dolayısıyla Alışveriş Merkezlerinde yeni model telefonlar için oluşan uzun kuyruklara değil, okul kantininde harçlığı yetmediği için aç kalan çocuklara bakmak zorundayız. Çünkü milletimizin acı gerçeği budur.

Değerli Arkadaşlar,

Aziz Milletimiz,

Demokrasimizin evi olan, millet iradesinin en önemli yansıması olan Türkiye Büyük Millet Meclis'i için tablo ne yazık ki karanlık.

Bugün elimizde sıfırlarla dolu bir karneden başka bir şey yok:

Özgür değiliz; raporlar Türkiye'nin özgürlük endekslerinde, basın ve ifade özgürlüğünde dünyanın en gerilerinde olduğunu söylüyor.

Mutlu değiliz; uluslararası endekslerde Türkiye halkı en mutsuz toplumlar arasında.

Adalet yok, güvende değiliz; toplumu saran suç örgütleri ve çeteler, kadın cinayetleri, iş kazaları, şiddet vakaları korkutucu boyutlarda.

Toplumun önemli bir kesimi, her 3 hane halkından 1'i yeterince beslenemiyor, barınmıyor. Her 5 çocuktan 1'i okula aç gidiyor.

Türk-İş'in Ağustos 2025 araştırmasına göre dört kişilik bir ailenin açlık sınırı 27 bin 111 lira, yoksulluk sınırı ise 88 bin 310 liraya çıkmış durumda.

Okulların açılmasıyla beraber derin ekonomik kriz daha da görünür oldu. Çocuk okutmak, Türkiye'de en zor işlerden biri haline geldi. Kayıt, servis, kırtasiye, kitap gibi sayısız masraf, veliler için adeta altından kalkılamaz bir yük haline gelmiş durumda. Ailelerin huzuru yok; hayat pahalılığı ve enflasyon, milletimizin umudunu tüketiyor.

Bu sebeple de doğum oranları son yıllarda çok düştü. Doğurganlıkta dünya ortalaması 2024'te 2,25 çocukken Türkiye'nin doğurganlık ortalaması 1,48 çocuk ile dünya ortalamasının çok gerisinde kaldı.

Her nereye gitsek, milletimizin mutsuzluğunu görüyoruz. Vatandaşlarımızın ekseriyeti gelecekte umudunu kesmiş durumda. Adaletsizlikler, yolsuzluklar, yasaklar her geçen gün katlanarak artıyor. Yargının iktidarın bir aparatı gibi hareket etmesi yüzünden cinayetlerin dahi üstü örtülüyor; mahkemeler adaleti sağlamak yerine adeta gerçeğin karartılması için çalışıyor.

KHK dramına kulaklar tıkalı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarına kulaklar tıkalı. İktidar hakka, hakikate, adalete kulağını tıkamış durumda. İşte bu nedenle sorunlarımız büyüyor, ülkemiz yakın tarihinde görülmemiş bir ekonomik ve sosyal krizle boğuşuyor.

Aziz Milletimiz,

Bugün çocukların okula aç gitmesi, milyonların yoksulluk sınırının altında yaşaması, gençlerin umutsuzluğa sürüklenmesi, işçinin emeğinin karşılığını alamaması doğrudan doğruya hukukun üstünlüğü ilkesinin yok sayılması ile ilgilidir. Zira hukukun olmadığı yerde keyfilik hâkim olur; keyfiliğin olduğu yerde kaynaklar adil dağılmaz, yolsuzluk ve israf sıradanlaşır; bunun faturası da ekmek fiyatından kira bedeline kadar hayatın her alanında halka çıkar.

Kısacası, ne kadar hukuk varsa o kadar ekmek vardır; ne kadar adalet varsa o kadar refah vardır.

Hukuk tanımazlık hepimizi yoksulluğa, güvensizliğe ve umutsuzluğa mahkum ediyor. Türkiye acilen bu Anayasa tanımaz otoriter anlayıştan kurtulmak zorunda.

Kıymetli vatandaşlarımız,

Biliyorum, hepimiz zaman zaman yoruluyoruz. Kırılıyor, umut biriktirmekte zorlanıyoruz. Çünkü her sabah insan aklının alamayacağı kadar absürt, kalbinin taşıyamayacağı kötülükler içeren ağır bir gündemle uyanıyoruz.

Sevmek eleştirmeyi, değiştirmek mücadele etmeyi gerektirir. Daha adil, daha mutlu, daha yaşanabilir bir ülke için mücadeleden asla vazgeçmeyeceğiz.

Evet, adaletsizlikler her yerde sistemin kendisi haline geldi.

Evet, demokrasinin kurumları zedelendi.

Ama her şeye rağmen bu memleketin güzel insanları için, evlatlarımız için, hep birlikte eşit, özgür ve adil bir geleceği kurabileceğimize olan inancımızı kaybetmeyeceğiz.

Buradan herkese sesleniyorum: Enseyi karartmayalım. Cesaretimizi yitirmeyelim. Herkes için, kayıtsız şartsız hak, hukuk ve adalet talebimizden bir milim geri adım atmayalım.

Bu zor günlerde Aliya İzzetbegoviç'in şu sözü yolumuzu aydınlatıyor: "Zor zamanlarda dahi insan olmak ve insan kalmak, Allah'a ve kendimize karşı sorumluluğumuzdur."

Yeni yasama yılında bu sorumluluk bilinciyle çalışmayı nasip etsin Rabbim.

Hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.